

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie z zażalenia pełnomocnika pokrzywdzonej X. Y.
na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Gorzowie Wlkp.
z 25 września 2024 r.
o umorzeniu śledztwa w sprawie [...] o czyny z art. 286 § 1 k.k. i inne,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 13 lutego 2025 r.
wniosku zawartego w postanowieniu Sądu Okręgowego w Koszalinie
z 31 stycznia 2025 r. sygn. akt II Kp 932/24
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu

p o s t a n o w i ł:

**uwzględnić wniosek i na podstawie art. 37 k.p.k. sprawę Sądu
Okręgowego w Koszalinie o sygn. akt II Kp 932/24, przekazać do
rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Słupsku.**

UZASADNIENIE

Przed Sądem Okręgowym w Koszalinie, zawisła pełnomocnika pokrzywdzonej X. Y. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Gorzowie Wlkp. z 25 września 2024 r. o umorzeniu śledztwa w sprawie [...] o czyny z art. 286 § 1 k.k. i inne.

Zdaniem Sądu Okręgowego w Koszalinie okoliczność, iż w przedmiotowej sprawie pokrzywdzoną jest była prokurator Prokuratury Rejonowej w Koszalinie, X. Y., która z racji wykonywanych obowiązków służbowych wielokrotnie występowała w charakterze oskarżyciela publicznego przed Sądem Okręgowym w Koszalinie, a jej pełnomocnikiem jest małżonek pokrzywdzonej, adw. X.1 Y.1, który jest czynnym adwokatem i swoją praktykę adwokacką wykonuje w okręgu Sądu Okręgowego w Koszalinie, a co za tym idzie bardzo często występuje w sprawach toczących się w Sądzie Okręgowym w Koszalinie jako obrońca lub pełnomocnik, w konsekwencji czego zarówno wszyscy sędziowie II Wydziału Karnego, jak i V Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Koszalinie, złożyli do akt oświadczenia o wyłączeniu ich od rozpoznawania przedmiotowej sprawy, co zainicjowało przedłużającą się procedurę orzekania w przedmiocie wyłączenia sędziów, mogą wywołać zarówno wśród opinii publicznej oraz innych uczestników postępowania, których dotyczy to postępowanie, w tym i samego Skarżącego, przekonanie o braku warunków rozpoznania sprawy w sposób obiektywny przez Sąd Okręgowy w Koszalinie. Zasadność tej tezy wzmacnia zdaniem Sądu Okręgowego w Koszalinie także to, iż postępowanie przygotowawcze prowadzone w przedmiotowej sprawie, zainicjowane zawiadomieniem o popełnieniu przestępstwa złożonym przez X. Y., dotyczy czynów, których mieli się dopuścić członkowie rodziny X. Y., którym bez wątplenia znany jest fakt, że była ona prokuratorem wykonującym swoje obowiązki w okręgu Sądu Okręgowego w Koszalinie, tak jak obecnie wykonuje jej małżonek, będący jej pełnomocnikiem, jak również dotyczy czynów, których mieli dopuścić się notariusze, także prowadzący swoje Kancelarie Notarialne w K.. Wnioskodawca zwrócił również uwagę na to, że aktywność zawodowa pokrzywdzonej, jak i jej męża, nie ograniczała się wyłącznie do pionu karnego Sądu Okręgowego w Koszalinie, wskazując, iż wskazane okoliczności były podstawą do powierzenia prowadzenia postępowania przygotowawczego Prokuraturze Rejonowej w Gorzowie Wlkp.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 37 k.p.k. powodem przekazania sprawy przez Sąd Najwyższy innemu sądowi równorzędnemu może być tylko dobro wymiaru sprawiedliwości. Jest to przesłanka o charakterze ogólnym i wybitnie ocennym.

Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie przyjmuje, że przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu mogą uzasadniać powody związane z ujemnym wpływem na swobodę orzekania lub które mogą stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 lipca 1995 r. sygn. akt III KO 34/95, OSNKW 1995, z. 9-10, poz. 68; z 17 maja 2001 r. sygn. akt IV KO 21/01, OSNKW 2001, z. 7-8, poz. 58*). Dobro wymiaru sprawiedliwości może także uzasadniać uruchomienie trybu, określonego w art. 37 k.p.k., wtedy, gdy w następstwie konkretnych okoliczności może powstać w społecznym odbiorze przekonanie (nawet błędne), że sprawa nie zostanie bezstronnie rozpoznana (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 stycznia 2001 r. sygn. akt III KO 105/00; z 12 lutego 2002 r. sygn. V KO 3/02*). Tak jest między innymi, gdy konfiguracja zawodowych powiązań uczestników postępowania z sądem miejscowo właściwym może wywoływać u zewnętrznych obserwatorów obawy, czy ta sprawa będzie rozpoznana w warunkach wolnych od wszelkiego rodzaju nacisków, nawet tylko tych będących następstwem samej świadomości istnienia służbowych powiązań sędziów tego sądu (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 lipca 2010 r. sygn. akt V KO 66/10; z 14 kwietnia 2021 r. sygn. akt IV KO 26/21*). Poza sporem jest, że dobro wymiaru sprawiedliwości uzasadnia przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu m.in. wówczas, gdy w następstwie konkretnych okoliczności może powstać w społecznym odbiorze przekonanie (nawet błędne), iż ta konkretna sprawa nie zostanie bezstronnie rozpoznana.

W niniejszej sprawie kwestie podniesione w uzasadnieniu postanowienia Sądu Okręgowego w Koszalinie z 31 stycznia 2025 r. sygn. akt II Kp 932/24, mogą być postrzegane jako okoliczności, które nie sprzyjają obiektywnemu i bezstronnemu rozpoznaniu tej sprawy. Wprawdzie nie sposób przypuszczać, aby mogły one w najmniejszym nawet stopniu wpłynąć na bezstronność orzekania

przez sąd właściwy do rozpoznania sprawy , ale w odbiorze zewnętrznym taka sytuacja mogłaby stanowić podstawę do dokonywania ocen i wyciągania wniosków, nawet oczywiście bezzasadnych, lecz godzących w powagę i autorytet sądu.

Mając na względzie tak rozumiane pojęcie dobra wymiaru sprawiedliwości, Sąd Najwyższy uznał, iż okoliczności, które przedstawiono w uzasadnieniu postanowienia Sądu Okręgowego w Koszalinie, mogą powodować powstanie w odbiorze zewnętrznym przekonania o braku warunków do bezstronnego jej rozpoznania przez ten Sąd Okręgowy. Kierując się tym, Sąd Najwyższy postanowił, przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Słupsku, tj. Sądowi spoza obszaru objętego właściwością apelacji szczecińskiej do której należy Sąd Okręgowy w Koszalinie.

[J.J.]

r.g.